UZNESENIE EURÓPSKEHO PARLAMENTU (EÚ) 2020/1930

zo 14. mája 2020

s poznámkami, ktoré je neoddeliteľnou súčasťou rozhodnutia o absolutóriu za plnenie rozpočtu Európskeho inovačného a technologického inštitútu (EIT) za rozpočtový rok 2018

EURÓPSKY PARLAMENT,

— so zreteľom na svoje rozhodnutie o absolutóriu za plnenie rozpočtu Európskeho inovačného a technologického inštitútu za rozpočtový rok 2018,

— so zreteľom na článok 100 a prílohu V k rokovaciemu poriadku,

— so zreteľom na správu Výboru pre kontrolu rozpočtu (A9-0054/2020),

A. keďže podľa jeho výkazu príjmov a výdavkov ([1]) predstavoval konečný rozpočet Európskeho inovačného a technologického inštitútu (ďalej len „inštitút“) za rozpočtový rok 2018 sumu 458 057 031,54 EUR, čo predstavuje zvýšenie o 35,33 % v porovnaní s rokom 2017, a to najmä v dôsledku rastúceho významu znalostných a inovačných spoločenstiev (ZIS), najmä týkajúcich sa EIT Health, EIT Raw Materials a EIT Food, v ich činnostiach v oblasti vzdelávania, inovácií a zriaďovania podnikov; keďže celkový príspevok Únie na rozpočet inštitútu na rok 2018 predstavoval 312 886 716 EUR ([2]);

B. keďže Dvor audítorov vo svojej správe o overení ročnej účtovnej závierky inštitútu za rozpočtový rok 2018 (ďalej len „správa Dvora audítorov“) vyhlásil, že získal primeranú istotu o tom, že ročná účtovná závierka inštitútu je spoľahlivá a že príslušné operácie sú zákonné a správne;

Rozpočet a finančné riadenie

1. konštatuje, že vďaka úsiliu o monitorovanie rozpočtu v priebehu rozpočtového roka 2018 dosiahla miera plnenia rozpočtu 92,05 %, čo v porovnaní s rokom 2017 predstavuje zvýšenie o 0,82 %; poznamenáva, že miera plnenia platobných rozpočtových prostriedkov bola 97,80 %, čo v porovnaní s rokom 2017 predstavuje zníženie o 1,72 %; konštatuje, že tento mierny nárast miery plnenia záväzkov je dôsledkom najmä zvýšenia plnenia záväzkov v operačných výdavkoch, a najmä grantov pre znalostné a inovačné spoločenstvá inštitútu;

2. berie na vedomie odpoveď inštitútu v reakcii na udelenie absolutória za rok 2017, že prechod na viacročnú dohodu o grantoch so znalostnými a inovačnými spoločenstvami inštitútu v období po roku 2020 závisí od rozpočtových prostriedkov pridelených na obdobie 2021 – 2027 a že o budúcom právnom základe inštitútu sa stále vedú rokovania;

3. so znepokojením konštatuje, že podľa správy Dvora audítorov inštitút neskoro zaplatil dvom znalostným a inovačným spoločenstvámą dohodnuté predbežné financovanie; vyzýva inštitút, aby s Komisiou včas riadil peňažné potreby a zabránil akémukoľvek riziku úrokov za neskoré platby a riziku poškodenia dobrého mena; na základe odpovede inštitútu konštatuje, že oneskorené platby predbežného financovania pre znalostné a inovačné spoločenstvá spôsobila chýbajúca hotovosť na bankovom účte inštitútu a že inštitút plánoval a inicioval žiadosť o dotáciu Komisie v súlade s príslušnými postupmi, čo však viedlo k oneskoreniu platby, na ktoré nemal inštitút vplyv;

Výkonnosť

4. berie na vedomie, že inštitút používa kľúčové ukazovatele výkonnosti (KPI) na úrovni inštitútu a na úrovni znalostných a inovačných spoločenstiev, ako aj kľúčové ukazovatele výkonnosti zamerané na riadenie v rámci programu Horizont 2020 a že používa aj osobitné ukazovatele stanovené v jednotnom programovom dokumente; konštatuje ďalej, že inštitút používa ďalšie kľúčové ukazovatele výkonnosti na posilnenie svojho rozpočtového riadenia; konštatuje, že na základe hodnotenia Komisie v polovici trvania a štúdie vplyvu inštitútu z roku 2017 inštitút pracuje na vytvorení rámca vplyvu na meranie sociálno-ekonomického vplyvu činností jeho znalostných a inovačných spoločenstiev;

([1]) Ú. v. EÚ C 120, 29.3.2019, s. 213.
([2]) Ú. v. EÚ C 120, 29.3.2019, s. 214.

5. berie na vedomie skutočnosť, že v októbri 2019 inštitút externalizoval účtovné služby a zadal ich Komisii; dôrazne nabáda inštitút, aby sa aktívne usiloval prehlbovať a rozširovať spoluprácu so všetkými agentúrami Únie; naliehavo vyzýva inštitút, aby preskúmal možnosti spoločného využívania zdrojov, pokiaľ ide o prekrývajúce sa úlohy medzi inými agentúrami s podobnými činnosťami;

6. berie na vedomie výsledky strednodobej správy Komisie uverejnenej v októbri 2017, podľa ktorých je inštitút jediným orgánom Únie, ktorý v plnej miere integruje obchod, výskum a vzdelávanie, spoločenstvo inštitútu poskytuje prelomové výsledky a jeho existujúce znalostné a inovačné spoločenstvá prinášajú inovačné riešenia;

7. so znepokojením konštatuje, že v správe Dvora audítorov sa uvádza, že skutočný pokrok smerom k udržateľnosti je v prípade znalostných a inovačných spoločenstiev naďalej obmedzený, že tri znalostné a inovačné spoločenstvá z prvej vlny vyvolávajú obavy v dôsledku ich nízkych ukazovateľov finančnej udržateľnosti, ktoré vykazujú len mierny rast, pričom znepokojujúcejšie je znalostné a inovačné spoločenstvo Climate, ktoré má najnižšie hodnotenie; berie na vedomie odpoveď inštitútu, že príjmy, ktoré vytvárajú znalostné a inovačné spoločenstvá, sa zvýšili z 23,7 milióna EUR v roku 2017 na 38,4 milióna EUR v roku 2018, že aktíva budujú znalostné a inovačné spoločenstvá, ktoré zabezpečujú budúce príjmy, a že značné spolufinancovanie nákladov na ich činnosti nesú znalostné a inovačné spoločenstvá a partneri znalostných a inovačných spoločenstiev, že boli zavedené stropy pre náklady inštitútu na riadenie znalostných a inovačných spoločenstiev na úrovni znalostných a inovačných spoločenstiev, ako aj na úrovni jednotlivých zamestnancov; vyzýva inštitút, aby sa zameral na štruktúry štíhleho manažmentu, preskúmal portfólio vykonávaných činností a podporil alternatívne zdroje príjmov;

8. konštatuje, že Spoločenstvo EIT taktiež dosiahlo ďalší významný medzník v roku 2018, a to že sa rozšírilo na osem znalostných a inovačných spoločenstiev, ako sa stanovuje v strategickom programe inovácií EIT na obdobie rokov 2014 až 2020, vrátane zriadenia EIT Manufacturing a EIT Urban Mobility v decembri 2018;

9. nabáda inštitút, aby pokračoval v digitalizácii svojich služieb;

Zamestnanecká politika

10. konštatuje, že k 31. decembru 2018 bol plán pracovných miest naplnený na 97,73 %, pričom zo 44 dočasných zamestnancov povolených v rámci rozpočtu Únie (v porovnaní so 41 povolenými pracovnými miestami v roku 2017) bolo vymenovaných 43 dočasných zamestnancov; konštatuje, že v roku 2018 inštitút okrem toho zamestnával 20 zmluvných zamestnancov a jedného vyslaného národného experta;

11. konštatuje, že pokiaľ ide o rodovú rovnováhu v správnej rade v roku 2018, tvorili je 4 muži a 8 žien;

12. opätovne zdôrazňuje svoje obavy na základe správy Dvora audítorov, že obmedzené personálne zdroje nezodpovedajú zvýšeniu rozpočtu inštitútu a počtu znalostných a inovačných spoločenstiev, čo vytvára riziko pre inštitút pri zvládaní rozšíreného pracovného zaťaženia a dosahovaní svojich strategických cieľov;

13. poznamenáva, že inštitút sa rozhodol prijať príručku neformálnych postupov v prípadoch obťažovania a že rozhodnutie riaditeľa inštitútu o vymenovaní dôverných poradcov sa malo prijať do konca roka 2019; víta skutočnosť, že inštitút každoročne poskytuje zamestnancom školenia o etike a integrite, pričom časť uvedeného školenia sa venuje problematike obťažovania;

14. konštatuje, že inštitút požiadal Komisiu, aby mu od roku 2020 poskytla sedem dodatočných pracovných miest, aby mohol riešiť svoje štrukturálne nedostatočné personálne obsadenie a v plnej miere vykonávať svoj pracovný program plánovaný na rok 2020; so znepokojením konštatuje, že Komisia neposkytla požadované dodatočné pracovné miesta;

15. na základe správy Dvora audítorov konštatuje, že podľa stanov inštitútu môže inštitút ponúkať len zmluvy s dočasnými zamestnancami na obdobie najviac piatich rokov, ktoré možno predĺžiť o ďalších päť rokov, a vzhľadom na to, že niektorí kľúčoví zamestnanci dosiahnu v roku 2020 tento maximálny počet 10 rokov; vyjadruje obavy, že kontinuita operácií by mohla byť potenciálne sťažená; konštatuje, že Komisia nesplnila požiadavky inštitútu na riešenie týchto zmluvných otázok podľa súčasného štatútu a že v dôsledku toho inštitút nemohol ponúknuť predĺženie zmluvy 10 zamestnancom, a že prijal potrebné kroky na začatie výziev na vyjadrenie záujmu o uvedené kľúčové pozície s cieľom zabezpečiť kontinuitu operácií;

16. víta skutočnosť, že podľa odpovede inštitútu bol na základe rozhodnutia správnej rady inštitútu z 19. augusta 2019 vymenovaný nový riaditeľ;

17. so znepokojením konštatuje, že inštitút vyplatil príspevky vo výške takmer 3 000 EUR piatim zamestnancom, v prípade ktorých už inštitút platil školné priamo škole, čo viedlo k neoprávnenému dvojitému financovaniu nákladov na vzdelávanie; víta skutočnosť, že inštitút túto situáciu napravil tým, že dôkladne preskúmal vyplácanie príspevku na predškolské vzdelávanie, stanovil sumy, ktoré sa majú vymáhať od každého zamestnanca, a zaviedol dodatočné kontrolné opatrenia týkajúce sa nárokov zamestnancov, a konštatuje, že neoprávnene vyplatené sumy sa mali vrátiť v priebehu roka 2019; vyzýva inštitút, aby Dvor audítorov a orgán udeľujúci absolutórium informoval o vrátenej sume;

Verejné obstarávanie

18. na základe správy Dvora audítorov konštatuje, že Komisia v roku 2014 podpísala v mene inštitútu a iných inštitúcií a orgánov Únie rámcovú zmluvu o nadobúdaní softvéru, licencií a poskytovaní súvisiacej údržby a poradenstva v oblasti IT a že inštitút v rámci kontroly *ex ante* systematicky nekontroloval ceny rámcového dodávateľa a zvýšenia cien účtované k ponukám dodávateľov; zdôrazňuje, že celkové platby rámcovému dodávateľovi predstavovali 64 000 EUR; berie na vedomie odpoveď inštitútu, že sa riadil mechanizmom stanoveným v rámcovej zmluve a že platnosť príslušnej rámcovej zmluvy sa skončila a zmluvu nahradila nová zmluva, ktorá požaduje, aby v každej ponuke bol uvedený rozdiel medzi pôvodnou cenou a zvýšenou cenou; zdôrazňuje skutočnosť, že samotná rámcová zmluva môže viesť k obmedzeniu hospodárskej súťaže, pretože nie je dôkaz o tom, že rámcový dodávateľ vyberá dodávateľov na konkurenčnom základe; vyzýva Komisiu, aby o konkurencieschopnosti rámcových zmlúv podala správu; vyzýva inštitút, aby prispôsobil *ex ante* kontroly platieb podľa takýchto zmlúv a zabezpečil, aby sa pri všetkých obstarávaniach uplatňovalo súťažné konanie;

19. víta skutočnosť, že inštitút zaviedol v roku 2018 elektronické zadávanie verejnej zákazky a elektronické predkladanie ponúk a v roku 2019 spracoval niekoľko výziev na predkladanie ponúk prostredníctvom nástrojov elektronického obstarávania;

20. berie na vedomie odpoveď inštitútu na zistenia Dvora audítorov v roku 2016, ktoré sa týkali postupov verejného obstarávania právnych subjektov znalostných a inovačných spoločenstiev a poznamenáva, že inštitút uzavrel zmluvy s externými odborníkmi na preskúmanie politík a postupov verejného obstarávania v rokoch 2016 a 2017; konštatuje, že inštitút zaviedol v osobitných dohodách o grante pre znalostné a inovačné spoločenstvá na rok 2018 nové ustanovenia s cieľom zabezpečiť zosúladenie politík právnych subjektov znalostných a inovačných spoločenstiev v oblasti verejného obstarávania s hlavnými požiadavkami práva Únie v oblasti verejného obstarávania; konštatuje, že v roku 2019 inštitút zaviedol novú činnosť spočívajúcu v monitorovaní politík a postupov verejného obstarávania právnych subjektov znalostných a inovačných spoločenstiev a ich stredísk spoločného umiestnenia;

Prevencia a riešenie konfliktov záujmov a transparentnosť

21. berie na vedomie existujúce opatrenia a pokračujúce úsilie inštitútu o zabezpečenie transparentnosti, prevenciu a riešenie konfliktov záujmov a ochranu oznamovateľov nekalej činnosti; berie na vedomie skutočnosť, že v roku 2018 bolo identifikovaných a posúdených niekoľko možných prípadov konfliktov záujmov a boli prijaté primerané opatrenia vrátane vylúčenia z príslušných činností, pri ktorých bol zistený konflikt záujmov;

22. víta skutočnosť, že EIT uverejňuje zoznam externých odborníkov spolu s každoročne vyplácanými odmenami; vyzýva inštitút, aby zaviedol požiadavku, že externí odborníci podajú vyhlásenia o konflikte záujmov;

Vnútorné kontroly

23. konštatuje, že Útvar Komisie pre vnútorný audit (IAS) vykonal v roku 2018 audit týkajúci sa *ex ante* overovania platieb pre znalostné a inovačné spoločenstvá, v ktorom dospel k záveru, že v oblasti prevencie a odhaľovania podvodov existujú veľmi významné nedostatky, hoci postupy pre *ex ante* overovanie platieb pre znalostné a inovačné spoločenstvá sú celkovo vo všeobecnosti účinné a sú v súlade s právnymi požiadavkami programu Horizont 2020; konštatuje, že IAS vydal tri zistenia, z ktorých inštitút prijal len jedno, avšak inštitút vypracoval primeraný akčný plán na vykonávanie všetkých odporúčaní vrátane dvoch zamietnutých zistení;

24. konštatuje, že posúdenie z roku 2018 týkajúce sa uplatňovania zásad dobrej správy zo strany znalostných a inovačných spoločenstiev, ktoré bolo zamerané na odporúčania IAS, bolo dokončené v septembri 2018; konštatuje, že posúdenie z roku 2019, ktoré bolo súčasťou posúdenia výkonnosti znalostných a inovačných spoločenstiev v roku 2018, bolo dokončené v júli 2019; konštatuje, že päť zo šiestich znalostných a inovačných spoločenstiev vo všeobecnosti rieši zásady dobrej správy dobre;

25. vyjadruje poľutovanie nad počtom nevyriešených problémov a prebiehajúcich nápravných opatrení v reakcii na pripomienky Dvora audítorov v rokoch 2014, 2015, 2016 a 2017, ktoré sa týkajú najmä podmienok financovania, financovania z verejných zdrojov, grantov a zo súkromných zdrojov; berie na vedomie odpoveď inštitútu, že inštitút pokračoval v prijímaní nápravných opatrení a dokončil väčšinu otvorených opatrení zameraných na pripomienky Dvora audítorov, a berie na vedomie, že viaceré zostávajúce otvorené opatrenia sú mimo vplyvu inštitútu a že niektoré zostávajúce otvorené pripomienky možno v plnej miere vyriešiť len v dlhodobom horizonte;

26. na základe správy Dvora audítorov konštatuje s vážnym znepokojením, že inštitút vyplácal počas jeden a pol roka odmenu člena správnej rady nesprávnej osobe a o tejto chybe sa dozvedel až po tom, ako sa táto osoba obrátila na inštitút; berie na vedomie odpoveď inštitútu, že ide o chybu vyplývajúcu z jednorazového neporozumenia a že už existujú primerané kontroly, aby sa predišlo vzniku podobnej situácie; naliehavo vyzýva inštitút, aby zaviedol opatrenia, ktoré v budúcnosti zabránia takýmto závažným chybám;

Ďalšie poznámky

27. poznamenáva, že v priebehu roka 2018 inštitút aktívne spolupracoval s kľúčovými zainteresovanými stranami vrátane kontextu budúceho viacročného finančného rámca Únie a jej rámcového programu pre výskum a inovácie; konštatuje, že Komisia navrhla pre program Horizont Európa rozpočet vo výške 100 miliárd EUR vrátane rozpočtu inštitútu vo výške 3 miliárd EUR;

28. vyzýva inštitút, aby sa zameral na oboznamovanie verejnosti s výsledkami svojho výskumu a aby verejnosť oslovoval prostredníctvom sociálnych a iných médií;

29. pokiaľ ide o ďalšie poznámky horizontálnej povahy, ktoré sú súčasťou rozhodnutia o absolutóriu, odvoláva sa na svoje uznesenie zo 14. mája 2020 ([3]) o výkonnosti, finančnom riadení a kontrole agentúr.

([3]) Prijaté texty, P9_TA(2020)0121.